

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.07.1983, sp. zn. 5 Tz 24/83, ECLI:CZ:NS:1983:5.TZ.24.1983.1

Číslo: 42/1984

Právní věta: Pachateli trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146 tr. zák., který nesplnil svou nabídkovou povinnost podle § 15 odst. 1 písm. b) zák. č. 142/1970 Sb., o devizovém hospodářství, a valuty, které nabyt, odprodal soukromým osobám, nemůže prospívat skutečnost, že nový nabyvatel valut splnil svou nabídkovou povinnost a odprodal je příslušnému devizovému místu. Pachateli se v takovém případě přičítá devizová škoda odpovídající hodnotě všech valut odprodaných soukromým osobám.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 15.07.1983

Spisová značka: 5 Tz 24/83

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ohrožení devizového hospodářství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 146 142/1970 Sb. § 15 odst. 1 písm. b

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42/1984 sb. rozh.

Pachateli trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146 tr. zák., který nesplnil svou nabídkovou povinnost podle § 15 odst. 1 písm. b) zák. č. 142/1970 Sb., o devizovém hospodářství, a valuty, které nabyt, odprodal soukromým osobám, nemůže prospívat skutečnost, že nový nabyvatel valut splnil svou nabídkovou povinnost a odprodal je příslušnému devizovému místu. Pachateli se v takovém případě přičítá devizová škoda odpovídající hodnotě všech valut odprodaných soukromým osobám.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 15. 7. 1983 sp. zn. [5 Tz 24/83.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil pravomocný rozsudek okresního soudu v Hradci Králové ze dne 29. prosince 1982 sp. zn. 2 T 1058/82 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Hradci Králové z 29. 12. 1982 sp. zn. 2 T 1058/82 byl obviněný F. M. uznán vinným trestným činem ohrožení devizového hospodářství podle § 146 odst. 1 tr. zák., jehož se podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že na různých místech v Československé socialistické republice postupně nakoupil od nezjištěných československých státních občanů celkem 5000 DM, které dne 22. 2. 1982 předal J. N. s tím, aby je pro něho prodal případným zájemcům za částku 65 000 Kčs odpovídající jejich nákupní ceně, přičemž věděl, že je povinen tyto valuty nabídnout Státní bance československé k odkupu, a tímto jednáním v rozporu s ustanovením § 15 odst. 1 písm. b) zák. č. 142/1970 Sb., o devizovém hospodářství způsobil československému devizovému hospodářství škodu ve výši nejméně 11 388 devizových korun. Za to byl podle § 146 odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání patnácti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu tří let. Podle § 53 odst. 2 tr. zák. byl obviněnému uložen též peněžitý trest ve výměře 15 000 Kčs, přičemž pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, byl obviněnému uložen náhradní trest odnětí svobody v trvání pěti měsíců.

Proti tomuto rozsudku, který nabyl právní moci dne 29. 12. 1982, neboť oprávněné osoby se po jeho vyhlášení odvolání výslovně vzdaly, podal ministr spravedlnosti ČSR dne 15. 6. 1983, tedy v zákonné šestiměsíční lhůtě, v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo vytknuto, že uložený podmíněný trest odnětí svobody je ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost a ve zřejmém rozporu s účelem trestu. Okresní soud totiž náležitě nehodnotil motivaci jednání obviněného ani okolnosti, za kterých trestnou činnost spáchal, zejména nepřihlédl k tomu, že obviněný provozuje hazardní karetní hry, a tím získává finanční prostředky, kterých v tomto případě použil ke skupování západoněmeckých marek, přičemž jednal s vědomím, že s nimi naloží nelegálním způsobem. Tato skutečnost i způsob života obviněného, jak vyplývá ze zprávy o jeho pověsti, svědčí o tom, že obviněný je parazitním živlem se sklony k protispolečenskému jednání, a proto účel trestu může být u něho splněn jen nepodmíněným trestem odnětí svobody se současně uloženým podstatně přísnějším trestem peněžitým.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen, a to ve větším rozsahu, než je vytykáno ve stížnosti pro porušení zákona.

Z výsledků dokazování provedeného okresním soudem v hlavním líčení vyplynulo, že obviněný si od nezjištěných československých občanů postupně koupil celkem 5000 DM, které chtěl použít na nákup osobního automobilu v prodejně Tuzexu. Tuto koupi neuskutečnil, a proto se rozhodl získané valuty prodat dalším občanům za částku 65 000 Kčs, za kterou údajně měl tyto valuty koupit. Za tím účelem se dohodl se svědkem J. N., který 5000 DM prodal dalším občanům, mezi nimi i svědku M. Š., který z koupených peněz použil částku 620 DM na nákup zboží v prodejně Tuzexu.

Tento skutečný stav věci okresní soud posoudil správně po stránce právní, pokud v jednání obviněného shledal znaky trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146 odst. 1 tr. zák.; obviněný tím, že získané valuty nenabídl devizové bance nebo příslušnému devizovému místu k odkupu, ale rozhodl se je prodat a také je prostřednictvím J. N. prodal dalším osobám, porušil povinnost uloženou devizovým tuzemcům ustanovením § 15 odst. 1 písm. b) zák. č. 142/1970 Sb., o devizovém hospodářství, a tak způsobil devizovému hospodářství větší škodu.

Výši devizové škody okresní soud vypočetl částkou 11 388 devizových korun, která podle odborného vyjádření ministerstva financí ČSR odpovídá částce 4380 DM přepočtené na československé koruny úředním kursem západoněmecké marky uvedeným v kursovním lístku Státní banky československé platném v době spáchání trestného činu (100 DM = 260 Kčs). Okresní soud v odůvodnění svého rozsudku sice nevyložil, proč vycházel pouze z částky 4380 DM, když jinak správně zjistil, že obviněný nesplnil nabídkovou povinnost ohledně částky 5000 DM, ale zřejmě od částky 5000 DM odpočetl 620 DM, které použil svědek M. Š. z peněz, které získal od obviněného na nákup zboží v

prodejně Tuzexu. S takovým postupem však nelze souhlasit. Skutečnost, že svědek M. Š. jako další nabyvatel valut, které původně patřily obviněnému, splnil svou nabídkovou povinnost ohledně částky 620 DM, nemůže totiž prospívat obviněnému, který způsobil devizovou škodu nesplněním nabídkové povinnosti ohledně celé částky 5000 DM. Okresní soud měl proto vypočítat devizovou škodu z celé částky 5000 DM a tato škoda vzhledem k odbornému vyjádření ministerstva financí ČSR tedy správně činí 13 000 devizových korun.

V dalším se Nejvyšší soud ČSR zabýval otázkou trestu.